

Sygn. akt III RC 481/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 marca 2013 r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Krzyków Wydział III Rodzinny i Nieletnich

w składzie:

Przewodniczący: SSR Magdalena Bombała

Protokolant: st. sekr. sąd. Anna Ignasiak

po rozpoznaniu w dniu 4 marca 2013 r. we Wrocławiu

sprawy z powództwa E. K.

przeciwko K. K. (1)

o alimenty

I. oddała powództwo;

II. nie obciąża powódki obowiązkiem zwrotu kosztów procesu na rzecz pozwanej.

UZASADNIENIE

Pozwem złożonym w dniu 3 lipca 2012 r. E. K. wniosła o zasądzenie od K. K. (1) na jej rzecz alimentów w kwocie 600,- zł. w miesięcznie, płatnych do dnia 15-go każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat. Powódka wniosła nadto o zasądzenie od pozwanej kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powódka podniosła, iż jest matką pozwanej. Podała, iż utrzymuje się wyłącznie z renty socjalnej w kwocie 597,23 zł, która nie wystarcza na pokrycie wszystkich jej wydatków, w tym kosztów utrzymania i leczenia. Do czerwca 2012 r. powódka utrzymywała się z dochodów męża, który w tym czasie utracił prawo do zasiłku dla bezrobotnych, obecnie pozostaje bez pracy, jest zarejestrowany w Powiatowym Urzędzie Pracy, aktywnie poszukuje zatrudnienia, podejmuje prace dorywcze. Powódka podała, iż pozwana nie utrzymuje z nią kontaktu, wyjechała do Wielkiej Brytanii, gdzie pracuje zawodowo uzyskując wysokie dochody. Powódka podała, iż córka się jej wyparła, nie interesuje się życiem matki, jej stanem zdrowia, problemami finansowymi. Powódka podała, iż jej matka została ustanowiona rodziną zastępczą dla pozwanej

Pismem procesowym z dnia 7 grudnia 2012 r. powódka wniosła o zasądzenie od K. K. (1) na jej rzecz alimentów w kwocie 800,- zł. miesięcznie.

Pozwana w odpowiedzi na pozew, działając przez profesjonalnego pełnomocnika, wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powódki na jej rzecz zwrotu kosztów procesu. Pozwana przyznała, że jest córką powódki. Pozwana podniosła, iż powódka nigdy nie wywiązywała się właściwie ze swych obowiązków rodzicielskich, faktycznie od małości wychowywana była przez swą babkę M. C., która od 1994 r. była ustanowiona dla niej rodziną zastępczą. Pozwana podała, iż powódka była alkoholickou i znęcała się nad córką psychicznie i fizycznie. Pozwana podała ponadto, iż całe życie znajdowała się głównie na utrzymaniu babki, mimo umieszczenia jej w rodzinie zastępczej, to powódka do uzyskania przez pozwaną pełnoletności pobierała alimenty na córkę i wydatkowała na własne potrzeby. Pozwana

podkreśliła, iż sytuacja powódki nie polega na niedostatku, albowiem jej mąż winien podjąć pracę i z uzyskanego dochodu utrzymywać rodzinę, również powódka mogłaby wykonywać pracę niewymagającą wysiłku fizycznego.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny istotny dla rozstrzygnięcia:

Pozwana K. K. (1) pochodzi ze związku pozamałżeńskiego E. K. i L. N..

(**dowód:** bezsporne)

Postanowieniem Sądu Rejonowego dla Wrocławia – Krzyków z dnia 29 września 1994 r. ograniczono władzę rodzicielską E. K. nad małoletnią K. K. (1) poprzez umieszczenie jej w rodzinie zastępczej w osobie M. C. oraz ustalono miejsce pobytu małoletniej w miejscu zamieszkania rodziny zastępczej. Powódka od urodzenia pozwanej nieprawidłowo wywiązywała się z obowiązków rodzicielskich, główny ciężar wychowania pozwanej spoczywał na babce M. C. i jej mężu. Do momentu umieszczenia w rodzinie zastępczej pozwana zamieszkiwała z matką i ojczym często jednak uciekała do babci. W tym okresie była bardziej związana z ojczymem niż z matką. Powódka od czasu zamieszkania z dziadkami utrzymywała sporadyczne kontakty z matką, okresowo ich relacje się ocieplały, by następnie powrócić do wcześniejszych pełnych dystansu i wzajemnych pretensji. W tym okresie pozwana pozostawała na utrzymaniu rodziny zastępczej, od chwili uzyskania 18 lat otrzymywała również alimenty od ojca biologicznego. Powódka praktycznie nie partycypowała w kosztach utrzymania córki. W 2003 r., w trakcie studiów, pozwana wyjechała do Wielkiej Brytanii, gdzie ukończyła studia wyższe oraz podjęła pracę zarobkową.

(dowód: : akta tut. Sądu sygn. III R opm 725, zeznania świadka M. G. k. 99, przesłuchanie pozwanej K. K. (1) k.166-168, kserokopia protokołu rozprawy z dnia 13.09.1993 r. sygn. R III C 939/93 k. 123,

Powódka otrzymuje rentę socjalną w wysokości 592,23 zł miesięcznie. Powódka pozostaje w związku małżeńskim z K. K. (2) od 1979 r. Małżonkowie zamieszkują razem prowadząc wspólne gospodarstwo w mieszkaniu komunalnym we W. przy ul. (...). Koszt miesięczny utrzymania mieszkania wynosi około 600 zł w tym: czynsz – 350 zł, woda – 50 zł, prąd- 100 zł, gaz – 40 zł. Na dzień 30.09.2012 r. stan zadłużenia mieszkania wynosił 2.034,68 zł. Powódka od wielu lat cierpi na zmiany zwyrodnieniowe bioder i kręgosłupa, zespół lękowo – depresyjny, wymaga stałej opieki lekarskiej oraz osób trzecich. Na leki wydaje miesięcznie kwotę około 160 zł. Powódka prowadzi intensywną korespondencję listową. W przeszłości powódka nadużywała alkoholu, w 1984 r. leczyła się odwykowo.

(dowód: : dokumentacja medyczna powódki k.125-128, 135 , zaświadczenie z PUP z dnia 3 lipca 2012 r. k. 8 oraz z dnia 31 stycznia 2013 r. k. 109, druk ZUS z dnia 4 marca 2009 r. k. 7, potwierdzenie wypłaty z dnia 15 czerwca 2012 r. k. 6, przesłuchanie powódki E. K. k. 100-101, zeznania świadka K. K. (2) k. 165-166,

Mąż powódki K. K. (2) od dnia 4 maja 2011 r. jest zarejestrowany w Powiatowym Urzędzie Pracy we W., od 12 maja 2012 r., nie posiada prawa do zasiłku. Decyzją z dnia 6 lutego 2013 r. MOPS we W. przyznał K. K. (2) specjalny zasiłek celowy w kwocie 350 zł. Powiatowy Urząd Pracy we W. dysponował w okresie od czerwca 2012 r. do stycznia 2013 r. ofertami pracy dla elektromechanika, elektronika z wynagrodzeniem średnio około 2400 zł brutto oraz ofertami pracy dla osób bez wyuczonego zawodu – dla pracowników ochrony z wynagrodzeniem 1400-1700 zł brutto. Mąż powódki aktualnie poszukuje pracy, przede wszystkim w wyuczonym zawodzie. K. K. (2) posiada przeciwwskazania zdrowotne do pracy ciężkiej oraz na wysokości, pali tytoń.

(dowód: : zaświadczenie z PUP z dnia 3 lipca 2012 r. k. 8 oraz z dnia 31 stycznia 2013 r. k. 109, zeznania świadka K. K. (2) k. 165-166,

Pozwana K. K. (1) ma 33 lata. Z wykształcenia jest księgową. Do marca 2013 r. pozwana była zatrudniona w charakterze księgowej na terenie Wielkiej Brytanii z dochodem około 2600 funtów brytyjskich netto. Pozwana sama wynajmuje mieszkanie w L., na stałe miesięczne koszty utrzymania składają się: czynsz- 1200 funtów, media – 200 funtów, dojazdy – 200 funtów, spłata kredytu studenckiego – (łącznie 10.000 funtów) rata miesięczna – 500 funtów, wyżywienie, osobiste utrzymanie – 500 funtów. Aktualnie pozwana poszukuje pracy.

(**dowód:** przesłuchanie pozwanej K. K. (1), k. 166-168), zeznania świadka M. G. k. 99,

Od kilkunastu lat powódka i pozwana nie utrzymują ze sobą kontaktów. W 2003 r. powódka zwracała się pisemnie do córki z prośbą o pożyczkę pisząc, że jest w ciąży, co następnie odwołała. Pisała również, iż wykupiła mieszkanie oraz wydała swe dzienniki, nie uskarżała się na swą sytuację finansową. Powódka jest skonfliktowana ze swą siostrą M. G., od 16 lat nie utrzymują ze sobą kontaktów. Powódka regularnie wysyła do córki i siostry korespondencję listową, w której groziła im wyzywała, winiła za swój los i kształt wzajemnych relacji.

(**dowód:** przesłuchanie pozwanej k. 166-168., korespondencja powódki k. 96, 164,)

Sąd zważył, co następuje:

Żądanie pozwu nie zasługiwało na uwzględnienie.

Materialnoprawną podstawą żądania był art. 128 k.r.o i 132 k.r.o. zgodnie z którym obowiązek dostarczania środków utrzymania, a w miarę potrzeby także środków wychowania (obowiązek alimentacyjny) obciąża krewnych w linii prostej oraz rodzeństwo, przy czym obowiązek alimentacyjny zobowiązanego w dalszej kolejności powstaje dopiero wtedy, gdy nie ma osoby zobowiązanej w bliższej kolejności albo gdy osoba ta nie jest w stanie uczynić zadość swemu obowiązkowi lub gdy uzyskanie od niej na czas potrzebnych uprawnionemu środków utrzymania jest niemożliwe lub połączone z nadmiernymi trudnościami.

Poza szczególnym unormowaniem obowiązku alimentacyjnego rodziców względem dzieci niezdolnych do samodzielnego utrzymania się, uprawniona do świadczeń alimentacyjnych - stosownie do art. 133 § 2 k.r.o. - jest tylko taka osoba, która znajduje się w niedostatku. W niedostatku znajduje się ten, kto nie może własnymi siłami zaspokoić swych usprawiedliwionych potrzeb, o których mowa w art. 135 k.r.o., w szczególności nie ma niezbędnych ku temu środków i nie może ich uzyskać przy wykorzystaniu swoich możliwości zarobkowych. Jeżeli własnymi siłami może zaspokoić swoje potrzeby tylko częściowo, obowiązek alimentacyjny zobowiązanego ogranicza się do ich niezaspokojonej części (por. wyr. SN z 20.2.1974 r., III CRN 388/73, OSN 1975, Nr 2, poz. 29; wyr. SN z 19.5.1975 r., III CRN 55/75, OSN 1976, Nr 6, poz. 133; wyr. SN z 20.1.2000 r., I CKN 1187/99, L.).

Na wstępie wskazać należy, przenosząc zaprezentowaną argumentację na grunt rozpatrywanej sprawy, iż otrzymywane przez powódkę świadczenia socjalne w kwocie około 600 zł niewątpliwie nie wystarczają na pokrycie jej uzasadnionych potrzeb. Na powyższe potrzeby składają się bowiem koszty mieszkaniowe w kwocie około 600 zł miesięcznie, w tym: czynsz – 350 zł, woda – 50 zł, prąd- 100 zł, gaz – 40 zł, oraz koszty osobistego utrzymania w tym leki – 160 zł miesięcznie. Powódka co prawda pozostaje we wspólnym gospodarstwie z mężem K. K. (2), nawet zatem gdyby przyjąć, iż małżonkowie winni koszty utrzymania wspólnego mieszkania ponosić w częściach równych, środki finansowe jakie pozostawałyby powódce po odliczeniu kosztów usprawiedliwionych potrzeb kształtują się w granicach tzw. minimum socjalnego. Podnieść jednakże należy, iż z uwagi na fakt, iż powódka i K. K. (2) pozostają w związku małżeńskim oboje mają prawny obowiązek przyczyniania się do zaspokojenia potrzeb rodziny. Tymczasem K. K. (2) ma 57 lat, posiada wyuczony zawód – elektromechanik. Od 2011 r. zarejestrowany jest jako osoba bezrobotna, w tym okresie podejmował różnego rodzaju prace, jednakże nie podjął żadnej pracy na stałe. Powiatowy Urząd Pracy we W. dysponował w okresie od czerwca 2012 r. do stycznia 2013 r. ofertami pracy dla elektromechanika, elektronika z wynagrodzeniem średnio około 2400 zł brutto oraz ofertami pracy dla osób bez wyuczonego zawodu – dla pracowników ochrony z wynagrodzeniem 1400-1700 zł brutto. Mając powyższe na uwadze stwierdzić należało, iż K. K. (2) w aktualnych warunkach panujących na rynku pracy ma możliwość podjęcia pracy, a tym samym uzyskiwania dochodów pozwalających na utrzymanie założonej z powódką rodziny. K. K. (2) podał, iż szuka pracy w swym zawodzie, nie rozważał podjęcia pracy w charakterze np. pracownika ochrony. Tym samym należy, w ocenie Sądu, przyjąć, iż nie wykorzystuje on swych możliwości zarobkowych, co w znaczny sposób pogarsza sytuację finansową powódki. Powyższe prowadzi zatem Sąd do przekonania, iż gdyby mąż powódki w pełni wykorzystywał swe możliwości zarobkowe brak byłoby podstaw do przyjęcia, iż jej sytuacja materialna polega na niedostatku, łączny dochód rodziny

wynosiłby bowiem kwotę około 2000 zł netto, przy stałych kosztach życia na poziomie około 800 zł do czego należy doliczyć koszty wyżywienia i osobistego utrzymania powódki i jej męża.

Dokonując rozstrzygnięcia o oddlaniu powództwa E. K. w całości Sąd miał jednako przede wszystkim na uwadze treść art. 144¹ k.r.o. zgodnie z którym, zobowiązany może uchylić się od wykonania obowiązku alimentacyjnego względem uprawnionego, jeżeli żądanie alimentów jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego. Nie dotyczy to obowiązku rodziców względem ich małoletniego dziecka.

Przepis ten, ustanawiający możliwość uchylenia się od wykonywania obowiązku alimentacyjnego, stanowi istotne novum w stosunku do stanu prawnego sprzed nowelizacji z dnia 6 listopada 2008 r. Odwołanie się do zasad współżycia społecznego, jest uzasadnione tym, że konstrukcja oceny żądania alimentów nawiązuje do konstrukcji nadużycia prawa podmiotowego, wyrażonej w art. 5 k.c., w którym wskazana została klauzula generalna zasad współżycia społecznego. Przepis ten chroni więc również uzasadniony interes zobowiązanego i środki jego utrzymania przed żądaniem niezasługującym na ochronę.

Również Sąd Najwyższy opowiedział się za dopuszczalnością oddalenia powództwa o alimenty ze względu na niezgodność żądania z zasadami współżycia społecznego, formułując pogląd w następujący sposób: "W razie rażąco niewłaściwego postępowania osoby uprawnionej do alimentów, budzącego powszechną dezaprobatę, dopuszczalne jest oddalenie powództwa w całości lub części ze względu na zasady współżycia społecznego (wytyczne SN 1987, teza VIII).

W ocenie Sądu taka sytuacja ma miejsce w niniejszej sprawie. Wskazać bowiem należy, iż postanowieniem Sądu Rejonowego dla Wrocławia – Krzyków z dnia 29 września 1994 r. ograniczono władzę rodzicielską E. K. nad małoletnią K. K. (1) poprzez umieszczenie jej w rodzinie zastępczej w osobie M. C. oraz ustalono miejsce pobytu małoletniej w miejscu zamieszkania rodziny zastępczej. Powódka od urodzenia pozwanej nieprawidłowo wywiązywała się z obowiązków rodzicielskich, główny ciężar wychowania pozwanej spoczywał na babce M. C. i jej mężu. Do momentu umieszczenia w rodzinie zastępczej pozwana zamieszkiwała z matką i ojczym często jednak uciekała do babci. W tym okresie również była bardziej związana z ojczymem niż z matką. Powódka od czasu zamieszkania z dziadkami utrzymywała sporadyczne kontakty z matką, okresowo ich relacje się ocieplały, by następnie powrócić do wcześniejszych pełnych dystansu i wzajemnych pretensji. W tym okresie pozwana pozostawała na utrzymaniu rodziny zastępczej, od chwili uzyskania 18 lat otrzymywała osobiście również alimenty od ojca biologicznego. Pozwana podała, iż do uzyskania pełnoletniości alimenty od ojca przychodziły na adres powódki. Powyższe ustalenia Sąd poczynił na podstawie dokumentów zebranych w aktach sprawy Opm 725, zeznań świadka M. G. oraz przesłuchaniu pozwanej, którym Sąd dał wiarę w pełni uznając, iż zeznania świadka i pozwanej są spójne, konsekwentne oraz znajdują potwierdzenie w treści dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy tut. Sądu O. 725.

Mając powyższe na uwadze stwierdzić należało, iż skoro powódka nieprawidłowo wywiązywała się przez większość życia pozwanej ze swych obowiązków rodzicielskich, przynajmniej od 15 roku życia pozwanej nie łożyła na jej utrzymanie, od kilkunastu ostatnich lat matka z córką praktycznie nie utrzymywały kontaktów, ponadto powódka nigdy w dorosłym życiu pozwanej nie była dla niej oparciem ani osobą, do której mogłaby się zwrócić o jakąkolwiek pomoc, obciążenie obecnie pozwanej obowiązkiem alimentacyjnym na rzecz powódki byłoby niewątpliwie niezgodne z zasadami współżycia społecznego. Wskazać ponadto należy, iż powódka nie prosiła pozwanej o pomoc materialną, czy wsparcie innego rodzaju, o żądaniach powódki dowiedziała się dopiero z odpisu pozwu w niniejszej sprawie. Na podkreślenie zasługiwał fakt, iż powódka jest aktualnie skonfliktowana z całą swą najbliższą rodziną – córką oraz siostrą, powódka z ogromną częstotliwością wysłała, szczególnie do siostry, obraźliwą korespondencję, w której wyzywa ją, grozi pomstą również na córkę. Jak wynika natomiast z zeznań świadka M. G. oraz przesłuchania K. K. (1) pozostają one w bliskich relacjach i to ciotka jest aktualnie dla pozwanej najbliższy członkiem rodziny. Tym samym należy przyjąć, iż niewątpliwie relacje rodzinne powódki i pozwanej nie układały się prawidłowo, pozwana od wielu lat największe oparcie znajdowała w babce i ciotce, z matką utrzymywała chłodne i luźne relacje, nie oczekując od niej pomocy ani wsparcia. Wszelkie wzajemne próby kontaktu kończyły się fiaskiem. Trudno za tę sytuację winić pozwaną, jak wynika bowiem z materiału dowodowego zebranego w sprawie, mocą decyzji Sądu, pozwana od 15 roku życia

znajdowała się pod opieką babki, zaś postawa powódki względem córki oraz pozostałych członków rodziny wyłaniająca się z korespondencji powódki wskazuje na fakt, iż to jest ona osoba konfliktową nie potrafiącą pokojowo współżyć z członkami rodziny, brak jest również jakichkolwiek dowodów w sprawie wskazujących na to, iż powódka miałaby walczyć o odbudowanie relacji z córką oraz zażegnanie konfliktów z przeszłości.

Decyzją Sądu w niniejszej sprawie wynikała również oceny sytuacji życiowej pozwanej. Odnosząc się bowiem do jej sytuacji finansowej wskazać należy, iż w chwili obecnej nie jest ona zadowolająca, albowiem pozwana utraciła w ostatnim okresie zatrudnienie i aktualnie poszukuje pracy. W ostatnim okresie pozwana zatrudniona była na terenie Wielkiej Brytanii w charakterze księgowej z dochodem w wysokości 2600 funtów brytyjskich netto. Pozwana sama wynajmuje mieszkanie w L., na stałe miesięczne koszty utrzymania składają się: czynsz- 1200 funtów, media – 200 funtów, dojazdy – 200 funtów, spłata kredytu studenckiego – (łącznie 10.000 funtów) rata miesięczna – 500 funtów, wyżywienie, osobiste utrzymanie – 500 funtów. Z powyższego wynika, iż dochody pozwanej praktycznie pokrywały się z wysokością kosztów jej utrzymania. Co prawda, powyższe ustalenia Sąd poczynił jedynie na podstawie przesłuchania powódki oraz zeznań M. G., jednakże, w ocenie Sądu, mając na uwadze fakt, iż przeciętna wysokość kosztów utrzymania na terenie Wielkiej Brytanii, w L., jest niewątpliwie znacznie wyższa niż na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, a nadto tę okoliczność, iż pozwana spłaca zaciągnięty na studia kredyt, stwierdzić należało, iż przedstawione przez K. K. (1) koszty jej miesięcznego utrzymania należy uznać za uzasadnione.

Tym samym mając na uwadze kształt relacji rodzinnych jakie istniały pomiędzy powódką a pozwaną od najmłodszych lat życia K. K. (1), a w szczególności od 1994 r. do dnia wydania wyroku, a także sytuację finansową powódki i jej męża oraz pozwanej stwierdzić należało, iż obciążenie pozwanej obowiązkiem alimentacyjnym wobec powódki postawałoby w sprzeczności z zasadami współżycia społecznego. Omawiany zaś przepis art. 144¹ k.r.o. stanowi jednoznaczną podstawę dla oddalenia powództwa.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd stwierdził, iż brak podstaw do zasądzenia alimentów od pozwanej na rzecz powódki i powództwo, na podstawie powołanych przepisów oddalił, co znalazło wyraz w punkcie I sentencji wyroku.

W punkcie II sentencji postanowienia Sąd, na zasadzie art. 102 k.p.c., nie obciążył powódki obowiązkiem zwrotu kosztów procesu na rzecz pozwanej.

Mając powyższe na uwadze, Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.

Zarządzenie:

- 1) odnotować,
- 2) odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełn. powódki,
- 3) kal. 14 dni.

W., 2013-03-18